

GUIA
HISTÒRICO-ARTÍSTICA
DE L'ESGLÉSIA DE SANT VICENÇ
DE MOLLET DEL VALLÈS
Joan Galtés i Pujol

Joan Galtés i Pujol

GUIA HISTÒRICO-ARTÍSTICA
DE L'ESGLÉSIA
DE SANT VICENÇ DE MOLLET

Edita Sala Fiveller

Mollet del Vallès

1985

Amb el suport de:

Caixa d'Estalvis de Sabadell
Caixa de Pensions «la Caixa»
Caixa de Catalunya
Caixa de Barcelona
Caixa d'Estalvis Laietana

© Joan Galtés i Pujol
Fotografies: Judit Vizcarra
Dibuixos: Josep Nogué

Imprès a Impremta Sala - Mollet.
Fotocomposició: Cabot - Granollers

PRÒLEG

L'associació cultural de la Sala Fiveller de Mollet m'ha volgut honorar, fent-me encapçalar amb un pròleg, aquesta monografia, obra del Rector de la parròquia de Sant Vicenç, l'entrenyable amic Mn. Joan Galtés i Pujol. És ben cert que el present estudi amplia magistralment el Catàleg monumental de l'Arquebisbat de Barcelona, on intentàvem solament oferir una panoràmica general històrico-artística de les parròquies del nostre Arquebisbat. Mn. Joan ha aprofundit i ha copsat la vida sempre palpitant de la seva parròquia, que —ens consta— ell tant estima.

En la present monografia, l'arquitectura, les escultures, els objectes d'art, són estudiats amb una visió ben àmplia i segons el modern concepte de «bé cultural». Car avui dia l'Església ofereix ben generosament aquests monuments i peces d'art als estudiosos i a tota la societat per a la seva contemplació, gaudiment i estudi. Certament aquests béns tenen una funció social, però no se'ls pot arrencar de la seva funció religiosa per a la qual foren creats.

El patrimoni artístic i històric de la parròquia és el testimoniatge de la fe del poble i respon a la tradició artística, popular, religiosa, dels nostres avantpassats. Per això cal conservar-lo amb molta cura i saber-lo transmetre a les generacions venidores. Per aquesta raó, la present monografia es mereix les màximes lloances. És una feina ben feta, que caldria fer semblantment en altres parròquies. El nostre poble s'ho mereix.

Josep M.ª Martí i Bonet
Director de l'Arxiu Diocesà de
Barcelona

SIGLES UTILITZADES

ACB = Arxiu Capitular de la Catedral de Barcelona

ADB = Arxiu Diocesà de Barcelona

AHMB = Arxiu Històric Municipal de Barcelona

ACA = Arxiu de la Corona d'Aragó

APM = Arxiu parroquial de Mollet

EL CAMPANAR

El campanar de Mollet, a més d'exercir la seva funció, és un símbol. Hom hi veu significada la història de la vila, car és l'edificació més notable, la més eloqüent del pas de les generacions. Fa segles que s'alça com un sentinella damunt del poble i li dóna un segell de distinció.

Avui dia, però, costa de comprendre la gran importància que tenien en altre temps aquestes torres, aixecades amb moltes despeses pels pobles. Les campanes marcaven el ritme del dia, donaven les hores d'emprendre el treball o de deixar-lo, convocaven els fidels al culte diví i a la pregària, anunciaven els esdeveniments i les festes, àdhuc alertaven dels perills. El campanar era, a més, una torre de defensa i un lloc de guaita de la població.

El campanar de Mollet, com la majoria dels campanars rurals, té poques concessions de caràcter ornamental i tot s'adreça, en canvi, a la seva funció: és una torre alta i sòlida. Té tres cossos, que corresponen a tres èpoques distintes, en relació amb les tres esglésies que s'han succeït. El primer cos —la base— de paredat i carreu, amb finestres espitlleres, correspon a l'església romànica. El segon cos és de carreu i té sis buits, amb quatre gàrgoles que representen els quatre evangelistes: l'Àngel de Sant Mateu, el Lleó de Sant Marc, el Toro de Sant Lluc i l'Àguila de Sant Joan. Sota de l'Àngel hi ha esculpits els escuts de Barcelona i de Mollet, amb la data de construcció d'aquest cos: l'any 1591. Correspon a l'església gòtica. El tercer fou construït per a col·locar-hi el rellotge, l'any 1910, i està ornamentat amb florons d'estil imperi sobre els quatre vèrtexs i coronat per un castellet de ferro forjat que sosté les campanes del rellotge ¹. Aquest tercer cos correspon, en certa manera, a l'actual església per la coincidència d'època (segle XX), no pas per raó de l'estil, ni per l'intenció de les construccions.

El campanar conté, actualment, sis campanes. Dues, situades en el castellet, assenyalen els quarts i les hores i per aquesta raó s'anomenen *Seny de les hores*. La superior, més petita, porta la inscripció:

1. Cal advertir que abans de l'actual rellotge, n'hi hagué un altre, construït al segle XVIII, sense esferes a l'exterior, que es limitava a assenyalar les hores amb campanades, del qual es conserven, encara, els contrapesos. Aquest primitiu rellotge fou construït amb l'ajut de la Pia Almoina del bisbat de Barcelona. Cf. ACB, *Pia Almoina*, Administració, 1742.

«*Isidorus Palles me fecit. Barcinonae 1853*». La inferior, més gran, té gravat l'any 1794 i porta la inscripció: «*In honorem B. Mariae Virginis et Sti. Stephani*»

Les altres quatre campanes, col·locades en els buits o finestres, són destinades al servei del culte. Aquestes foren fetes a la foneria de M. Mestres, de Barcelona, l'agost de l'any 1941, i s'inauguraren i beneïren solemnement el dia 1 de gener de 1942. Cada una porta gravat el nom que li donaren el dia de la cerimònia de benedicció i també el dels seus padrins ². Són aquestes:

ANTÒNIA: Pesa 800 kg., porta la inscripció: «*Laudo Deum verum, plebem voco, defunctos ploro, pestem fugo, festa decoro*» (= Alabo el Déu veritable, convoco el poble, ploro els difunts, foragito la pesta, honoro les festes). En foren padrins Josep Munné Pujades i Maria-Antònia Domènech.

EULÀLIA: Pesa 300 kg. i els seus padrins foren Jaume Trias Romeu i Dolors Moretó Riera.

ROSER: El seu pes és de 250 Kg. i en foren padrins Simeó Rabasa Singla i Roser Carrau de Gotor.

EMÍLIA: Pesa 150 kg. i els seus padrins foren Josep Molas Rupelo i Maria Xicota de Serra.

Aquestes quatre campanes vingueren a substituir les quatre que foren destruïdes el 1936 i que eren conegudes popularment per *la Grossa*, de data desconeguda, *la Mitjana* i *la Petita*, beneïdes el 16 de novembre de 1884 i apadrinades per Pere Ventalló i la seva esposa Montserrat Domènech ³, i l'anomenada *Eulàlia*, beneïda el 19 d'agost de 1900, apadrinada per Santiago Sansalvador i la seva esposa ⁴.

Per cloure aquest capítol, fem memòria dels campaners que tingueren l'encàrrec de repicar, ventar o voltejar les campanes, amb tocs ben específics, segons l'ocasió, amb un so més ajustat i personal que el que ara s'aconsegueix pel procediment mecànic. Els darrers campaners de Mollet foren Joan Carol Mas, Josep Armengol i Pere Viñallonga Palau, que successivament exerciren amb amor aquest ofici, fins al 25 de desembre de 1975, quan s'inaugurà l'actual sistema elèctric.

2. Cf. Acta de la benedicció de les campanes: APM, *Activitats diverses*, I (1942)

3. Df. «La Renaixensa» (26 novembre 1884)

4. Cf. «La Veu del Vallès», 193 (26 d'agost 1900).

El campanar és l'edificació més notable i més eloquent del pas de les generacions. Hom hi veu significada la història de Mollet.

Gàrgola que representa l'evangelista Sant Marc, en la figura del Lleó.

Gàrgola que representa l'evangelista Sant Joan, en la figura de l'Àguila.

ELS ORÍGENS: L'ESGLÉSIA ROMÀNICA

Si bé el terme o territori de Mollet («*termine de Moledo*») ja es troba citat en documents ¹ de l'any 1002, la primera notícia de l'església de Sant Vicenç data de l'any 1044. En efecte, el 1044, es feu la publicació sacramental d'un testament, jurat a l'altar de Sant Joan de l'església de Sant Vicenç de Mollet. Aquest document testamentari pressuposa, doncs, que existia una església dedicada a Sant Vicenç, situada en un indret del Vallès, anomenat Mollet («*Moledo*»), dins el Comtat de Barcelona. Diu així:

«*Per Deum vivum et verum et per altare consecratum S. Iohannis, cuius altario fundatum est in Ecclesiam S. Vincentii, in Comitatum Barchinonen., in Vallense, in loco vocitato Moledo...*» ²,

L'any 1066 trobem per primera vegada la denominació de *parròquia* de Sant Vicenç ³ en el sentit de demarcació o territori jurisdiccional, origen i precedent del terme municipal actual. Poc després, el 1098, apareix el nom de vila de Mollet («*Villa de Moletto*»), com a agrupació rural de masos i de terres, que tenien com a centre l'església parroquial ⁴.

Al voltant de l'església hi havia la sagrera («*Sacraria*»), recinte de trenta passes de radi que gaudia del dret d'asil, com la mateixa església. La violació d'aquest territori implicava l'excomunió, segons el principi canònic que tota violència havia d'acabar a les portes de l'església. Originàriament la sagrera servia per a la sepultura dels difunts, però en els anys de més violència feudal hi feren construccions per a residir-hi i per tenir en lloc segur les provisions. Així, el 1136, a la sagrera de Mollet hi havia, a més del cementiri, algunes cases, com la del fuster Gerau Martí ⁵, indicant més clarament l'existència de l'hàbitat agrupat entorn de l'església, formant el primer nucli de població.

1. Cf. J. RIUS SERRA, *Cartulario de Sant Cugat del Vallès*, II (Barcelona 1946) 30-33 i 51. Són documents referents a terres, vinyes, etc., del terme de Mollet, pertanyents al monestir de Sant Cugat.

2. *Ibid.*, 235.

3. Cf. *Ibid.*, 335. A partir d'aquesta data, el nom de parròquia ja apareix sovint en documents del segle XI i XII.

4. Cf. *Ibid.*, 432.

5. Cf. MAS, *Notes Històriques del Bisbat de Barcelona*, XI (Barcelona 1915) 30.

No sabem, però, quan fou erigida aquesta església parroquial, car no es troba l'acta de consagració ni cap altre document que indiqui amb exactitud el moment de la seva construcció. Sabem, només, que ja existia al segle XI i que perdurà, amb possibles transformacions, fins a les darreries del segle XV, en què s'edificà l'església gòtica. Coneixem, també, que a principis del segle X aquesta part del Vallès era encara deshabitada i que la poca població vallesana es localitzava en indrets més protegits i allunyats de les rutes d'invasió sarraïna. El poblament definitiu del Vallès tingué lloc al voltant de l'any 930 i a partir d'aquesta data hi ha constància de la consagració de les primeres esglésies, com les de la Roca i l'Ametlla. És, doncs, del tot versemblant que, consolidada la repoblació d'aquest indret, es construís, a les darreries del segle X o a inicis del XI, una esglesiola romànica, fortificada amb una torre, com a bastió de defensa i lloc de refugi de la població dispersa, amb la tendència, que ja hem observat al segle XII, d'apinyar-se al voltant de l'església per a formar una població agrupada.

Per això hem de desestimar, per manca de rigor històric, la versió popular local, segons la qual l'església de Mollet fou erigida i consagrada, l'any 1122, pel bisbe de Barcelona Sant Oleguer, sobre un castell donat per Pere Ramon, amb aquesta condició, com a reparació de les ofenses que havia infligit a l'Església. Aquesta versió errònia, divulgada per Vicenç Plantada en la seva «Geografia local de Mollet del Vallès»⁶ i sovint repetida en les publicacions locals posteriors, arrenca d'un fet cert però tergiversat. Certament existeix un document a l'arxiu de la Seu de Barcelona, on consta que, el dia 15 de desembre de l'any 1122, Pere Ramon i el seu germà Berenguer Ramon («*Petrus Raimundi et Berengarius Raimundi*») donaren a l'arquebisbe Oleguer, l'honor i la batllia de Mollet («*honorem de Molleto et baiuliam*») i tots els béns que allí posseïen, en desgreuge dels mals i injúries («*multa mala et iniurias*») que havien comès contra l'arquebisbe i els bisbes antecessors seus i llurs clergues, i concretament un canonge de la seu de Barcelona, anomenat Berenguer Guadall, a qui tingueren empresonat molt de temps⁷. Però del castell

6. V. PLANTADA I FONOLLEDA - J. PAYÀ I RAURICH, *Geografia local de Mollet del Vallès*, Barcelona 1893, 4. Repeteix el mateix error F. CARRERAS CANDI, *Geografia general de Catalunya*, Província de Barcelona, 170-172.

7. Cf. ACB, *Libri Antiquitatum*, v. IV, f. 195. La rúbrica d'aquest document està publicada a J. MAS, *Notes històriques...*, X, 291-292. Citat per f. DIAGO, *Historia de los victoriosísimos antiguos Condes de Barcelona*, Barcelona 1603, 177 i també per E. FLOREZ, *España Sagrada*, XXIX (Madrid, 1859) 263-265.

i de la fundació de l'església no en diu res, entre altres raons, perquè l'església de Mollet ja tenia gairebé un segle d'existència ⁸.

Durant el segle XII es consolidà el domini feudal del bisbe de Barcelona sobre Mollet i perdurà durant els segles XIII i XIV. Així, el bisbe nomenava el batlle de Mollet i amonestava els seus habitants, com a vassalls seus, que el seguissin amb les armes quan fossin requerits pel batlle ⁹. El 1303 el bisbe es comprometia a pagar els deutes que havia contret el seu antecessor als qui tenien terres en el seu castell i localitat de Mollet («*in predicto castro et loco nostro et terminis suis*») ¹⁰.

A les darreres dècades del segle XIV, Mollet adquirí la condició de *carrer de Barcelona*, ¹¹ juntament amb Gallecs i Parets. Aquesta pràctica legal del carreratge, corrent a Catalunya en aquesta època, interessava a la vila per a alliberar-se del jou feudal. Per això els veïns de Mollet pactaren llur redempció amb la ciutat de Barcelona, que depenia directament del rei, i per aquest motiu quedaren convertits en vassalls directes de la Corona, com un carrer més de la ciutat. Aquest dret de carreratge representà un guany per a Mollet, car obtenia els privilegis i franquesses que gaudia Barcelona, però també interessava a Barcelona, a la qual no convenia tenir a prop de les muralles pressions de caràcter feudal. Generalment el pacte establia que la població incorporada usés el mateix senyal heràldic de la ciutat; per aquesta raó apareixerà l'escut de Barcelona al portal, al campanar i a altres llocs de la nova església gòtica.

8. Hom es pregunta, encara, si aquesta primitiva església romànica no vindria a substituir una d'anterior, visigòtica, que podia haver estat arrasada durant el domini sarraí. Aquesta hipòtesi es fonamenta, només, en el nom del titular de l'església —Sant Vicenç— que fou un màrtir molt venerat a la nostra península, durant els segles IV a VIII, pel fet de ser hispànic. No hi ha, però, cap testimoni arqueològic que aboni aquesta hipòtesi i el sol indicati del nom és insuficient per admetre-la, car Sant Vicenç també fou popular i venerat en l'època medieval.

9. Cf. ADB, *Communium*, v. 3, f. 90 i 95.

10. *Ibid.*, v., f. 7. Altres assumptes referents al senyoriu feudal del bisbe sobre Mollet, com els nomenaments de batlles o els rèdits que calia pagar a la mensa episcopal, vegi's a ADB *Communium*, v. 5, f. 202 i 247; v. 6, f. 34, 79, 146, 147, 190, 214, 229, 230, 236; v. 7, f. 30, 38, 42, 70; v. 9, f. 90; v. 11, f. 84, 120; v. 13, f. 44; v. 14, f. 73; v. 18, f. 133; v. 20, f. 133; v. 42, f. 131.

11. Cf. A. DURAN I SANPERE, *Barcelona i la seva història*, II (Barcelona 1972) 124-127.

Els altars i el benefici de Santa Maria

Malgrat les poques notícies que ens han pervingut de l'església romànica, consta que a l'altar major, dedicat a Sant Vicenç, hi havia un retaule, que a inicis del segle XV estava cobert amb una gran cortina, «*cum magna cortina ante retabulum*»¹², qui sap si per causa del seu deteriorament.

Hi havia també un altar dedicat a Sant Joan, ja esmentat, i un altre dedicat a la Mare de Déu. En aquest altar els parroquians fundaren, l'any 1322, un benefici sota la invocació de Santa Maria. Els mateixos parroquians tenien el dret de patronat, nomenant el beneficiat, amb l'assentiment del rector. El prevere beneficiat tenia obligació de celebrar missa diària en aquell altar, resar al cementiri, tres dies a la setmana, una absolta pels difunts, així com ajudar el rector durant la seva absència o malaltia. Per al sosteniment del beneficiat li assignaren un camp de nou quarteres de blat i altres censos en diners¹³.

D'aquesta primitiva església no en queda cap resta, fora del primer cos del campanar, que té l'estructura d'una torre de defensa i de guaita, pròpia de les esglésies rurals de gust romànic. És probable que l'església quedés incorporada, tota o en part, dins la nova edificació gòtica, com succeí en altres casos.

12. ADB, *Visites Pastorals*, v. 14, f. 164. També apareix aquesta notícia en altres visites pastorals del segle XV.

13. Cf. ADB, *Speculum Titulorum Ecclesiasticorum* (vel «*Campillo*»), v. 5, f. 385. Es descriuen, també, les rivalitats que sorgiren entre diverses famílies que exercien el patronat. Aquest benefici perdurà fins al segle XIX i en l'església gòtica l'altar del benefici era el del Roser.

*Et ad comitum fidei alodiu ap spelu
cap. in molleto.*

Et nunc domini ego ellardus filius filia condam lorie
fili. indolis. Commutatus sum ibi domum de
redit episcopus. simul cum collegio canonice: inter
tatu chorum. scilicet crucis scilicet culie: scilicet
barchone. manifestum est cum. quia commuto
ibid alaudes inos inuatus locis positus. id est
interitio barchonense. ad ipsas speluncas.
in molleto. id est in tras. uincas. cum interitio
casas. curtes. cum solos. suppositos. Qui michi
aduenit pfecta omnia de genitrice mea condam
aga: id est in pperuacumque uox. Ideo commuto ibi
ad ipsas speluncas. que sunt interitio bar
donense ut supponitur est. tras uincas. arbo
ribus casas. cum curtes. cum solos. suppositos.
cum omnia quantum ibidem fuit de condam argumta
fina. ibi retinebat condam mater mea pfecta.
die quod obit. quantum ibidem enim de gu
ardo greco. Et in molleto. similiter commuto
ibid ipsa tra. cum ipsa casa. iante. i arboribus
qui ibidem sunt. pfecta domum de sca lora. quantum
ibidem tenebat mater mea aga: die qui in
tra fuit. i de hoc solo migravit. Hec tra
ibid commuto: integritas. simul cum curtes. et
regressus caru. seu cum inuatus. i affoncia
nibus illarum. pfecta aliu uirum alaudes. pfecta nuntiu
est castelto. que michi pfecta mo bono filio.
in commutatione nostra dedistis. sicut in nostra
commutatione refoiut. ibi tam placibile: e
manifestum. Que uero pfecta omnia que ego
ibid commuto. i ipsam. i electione que ibi. id
est. ad supplemendu uite matris ecclesie. pfecta
al. i uincas aut. de mo iure. in iure exue
tra sede pfecta transiundo. i transiundo.
ut faciat exinde: que uero modum agitis. i
facitis de aliis munificentis. i uirtutis uite
ecclesie pfecta. Et si ego commutatus. iur
aliquis homo utriusque. qui contra hac
commutatione uenit. ad distringendu: non
habet ualeat uendicare. s. deponat. aut

compositu matris uite ecclesie pfecta. pfecta
omnia. in quidam. ut scilicet pfecta superius.
Et in iure ista commutatio. firma pmaneat.
omni tempore. facta commutatione. xv. de iudic. An. domini
anno. xx. regnante roberto rege. fuit don. 1016
dam hugoni. Et in ellardus fina. qui
ista commutatione feci. firmam. i firmato
res firmare rogavi. Et in adalbert. ar
chem munitionis gellie cust. Et in
buard. ad albert. Et in canarius.
Et in amar. et. Et. Guiscard. pfecta.
Et. pfecta. pfecta. pfecta. bonus homo leuita
exarator. i. Et. cum tras suppositas. ubi
dicit. i quantum ibidem enim de guardo
greco. i tras tras infra. id. v. i. vi. sub
die. i anno pfecta. Scilicet de pfecta
bonae in molleto.

Et nunc domini ego gisilbert

tra dei episcopus. una cum carui canonico: michi
subona. Donatores sumus ibi gaucesse. i
uxta tue adalaidis. manifestum est cum qua
donum ibi pfecta una tra p pfecta. Idue
iur ibi pfecta nre matris ecclesie: siue ob al
litione fidei. Et est ipsa tra in commu
tu barchonense in ualense pfecta sca lora.
Et affoncia pfecta tra de pfecta. pfecta
tra. i de inuatus. i de occidit. id de curti: in
tra sca cucuphi cenobii. Quantum iste af
fiontationes includit. sic donum ibi p
dicta tra simul cum curti id regressus suis.
Et uidet ratione. i ordine. nudo. ut teneat
ris uos. i pfecta tra. i uo licet ibi nec
posteri tra. unde nec donare. nec alie
nare. nec aliu seruatiu facere. nisi uos
pfecta. id successores nros. Et de ipm frue
tum. pfecta de ibidem dedit. ipm casu si
adit ibi donetis. tam uos quam pfecta
tra. Quod si nos donatores. aut aliquis ho
mo. utriusque. qui contra hac donatione
uenerim. aut uenit ad distringendu.
nil ualeat. s. deponat. aut componat

447

Sunha d'antiga diffiniu sedi seuu d'molero.
 7 dedit ead sedi domos imolero.
 E ut a cunctis qualiter ego guil-
 lia domina de ipsa antiqua
 lreio 7 diffinio deo 7 eccle-
 sedis barthone. 7 tibi dompno allega-
 rio archiepo. omem seuu qd iur ms
 arnald' giriberti habuit in molero
 p epm pfare sedis. 7 ego ad huc ibi
 habeo. 7 teneo per uocem. 7 in sup pte
 nescitum qd hunc seuum habet michi
 factu. 7 pferuitu qd ita ut debuerat
 no habeo factu. addo 7 dono deo 7 p-
 fare eccle 7 tibi p natio archiepo.
 domib' ms quos habeo in sacaria
 de moler illas scit quas nunc tenet.
 7 in habitac gerall' martini fiter.
 Iux omia pfecta dono. 7 lreio atq di-
 finio deo. 7 pferre sedi 7 tibi pntato ar-
 chiepo. sine ulla retinencia. 7 absq fiau-
 de. 7 ulla malo ingenio. 7 de mo iure
 meo trado dno 7 potestate. Siquis
 hec scripta distrupere uoluit. nullo
 modo facere possit. sed componat in
 uinculo iux omia sup' scripta. pfare
 sedis in capto. stante hec scripta omi-
 nqz firma. Que est acta. v. h' feteu
 Anno. xxviii. regni regis leodici.
 Sig. f. n' guilla qui ista scripta fieri
 iussit 7 firmavit firmariq rogauit.
 Sig. f. n' guillmi mro uis. Sig. f. n'
 meages. Sig. f. n' rajmudi arnaldi
 de banna leca. Euclm' fiter qui h'
 448 **N**epa die 7 anno. **S** quo supra. bn.
 d' lreio diffiniu lreio moleru imole-
 ro.
 Oru sit cunctis. qd ego b'nard' de
 terra. diffinio 7 euacuo. 7 uendo
 tibi domno guillmo barthoneu epu. 7
 successib' tuis. omis mos duccos. 7 uo-
 ces. 7 hereditates quas habeo 7 habere de

beo puoce genitoru mox. 7 pmissione a
 uicli mi ugonis pba. in illo molendino
 7 in suis ptenentis. 7 aqua 7 uillab'. qd e
 constructu in uilla lreio uinecu de moueto.
 7 omis laciones sui testamenti. quas tu
 hoies tui tenes 7 habes in omib' locis. ac
 meli' dici ul intelligi pot. ad utilitate tua
 de mo iure in tuu trado. dnuum 7 potesta-
 tem hec omia ad tua uoluntate facere. si
 ne uinclo ulli hois ul sine. 7 sine illo rete-
 tu. Accipio atq pue diffinitione 7 uendi-
 cione. x. mochos bonos audinos in auro.
 sine engam. 7 pullina una equina. Si
 quis hoc fregit. supdicta in duplo co-
 uat. 7 in sup nunciat firmu. Actu e hoc.
 p die lx nouebz. Anno. xxviii. regni leod-
 ici junioris. p. f. n' b'nardi de terra. qui
 hoc laudo 7 firmo firmariq rogo. p. f. n'
 b'nardi de rcla. Sig. f. n' guillmi dia-
 choni. Sig. f. n' b'nardi pbi atq capa-
 lani. Sig. f. n' petri leuice. Sig. f. n' pe-
 tri de corron septoris. qui hoc scriptu cu-
 litis emendatis in linea. iiii. die 7 anno
 449 **N** quo supra. f. r. 7 b'g. r. f. r. diffiniu sedi ho-
 noue 7 uilla d' molero. pnta mala q
 Oru sit omib' hoib'. qualiter i fecim.
 ego petri rajmudi. 7 f. r. mi ben-
 f. r. rajmudi. diffiniu. 7 euacuam.
 bonox de molero. 7 uilla. 7 quicqd nre
 retinudinis e. 7 omia illa. que illic ha-
 buim. 7 possedim. dno allegario racho-
 nesis metropolis archiepo. ppe mla ma-
 la. 7 injurias quas ei uidet archiepo. 7 pce-
 cessib' suis epis. 7 suis clercis fecim. 7
 ppe unu canonicu sedi barthoneu. et
 sacorem nre benigriu guadam que
 cepim. 7 in uincis pntu qeas tenui-
 im. f. r. ista mala supdicta. quia nullam
 iusticiam. 7 nullam emendatione de mo
 ei facere potuim. hac diffinitione. 7 eu-
 cuacuatione ei facim. Si u deinceps

L'ESGLÉSIA GÒTICA

L'església que encara perdura en el record de molts molletans, fou construïda al començ del segle XVI. D'estil gòtic tardà, era petita, amb volta de creueria i amb mènsules i capitells bonics ¹. El portal era quadrat, amb feixos de columnetes i capitells als muntants; l'arquitrav era esculpit amb escuts de Mollet i Barcelona ², damunt del qual descansava un arc, com a timpà, on hi havia la imatge de Sant Vicenç; l'extradós era decorat amb fullatge.

Podem asseverar que aquesta església fou edificada entre els anys 1498 i 1508. En la visita pastoral que el bisbe de Barcelona féu a Mollet, l'any 1508, fa constar que ha trobat l'església noblement construïda i sense cap desperfecte: «*Invenit dicta ecla. nobilissime fabricata, nula indiget reparatione*» ³. En canvi, en les visites anteriors a l'any 1498 s'esmenta l'anterior església sense fer cap al·lusió a la nova construcció.

En els arxius consultats, no hem trobat cap altre document que es refereixi directament a la construcció, ni posseïm l'acta de consagració o document similar, sense poder accedir a la font d'informació més valuosa, per aquesta i per altres qüestions d'història local, com seria l'arxiu parroquial destruït l'any 1936.

L'any 1566 el bisbe autoritzà un engrandiment per a construir la sagristia i en la visita pastoral de 1574 el visitador ordenà que «*a la sagristia nova se fassa un taulell amb calaixos per tenir los vestiments y ornamentals de la Yglesia y un armari per tenir lo argent*», disposà, també, l'arranjament d'un mur del cementiri i que «*fassan una scala per pujar a la Yglesia, començant dites scales a la porta d'en Colomer y altrament com millor aparra al Rector y Obrers de dita Yglesia, de tal manera que sian dites scales molt planes que puguin pujar a plaer*» ⁴.

1. Cf. ADB, manuscrit de MANUEL TRENS, *Tresor artístic del Bisbat de Barcelona* (1926), f. 122.

2. L'explicació d'aquests senyals heràldics es troba en el capítol anterior.

3. ADB, *Visites pastorals*, v. 29, f. 47.

4. *Ibid.*, v. 44, f. 84.

Al segle XVIII s'amplià l'església amb capelles laterals ⁵, formant creuer amb la nau principal, per tal d'obtenir més espai, necessari per l'increment de la població. L'estil barroc d'aquest creuer trencà, en certa manera, la unitat i l'harmonia de l'edifici gòtic. Fou probablement en aquesta època quan es modificà la façana, coronant-la amb una testera semicircular, de gust típicament català, però respectant el portal gòtic.

Durant la tercera guerra carlista (1872-1876), l'església serví de caserna i fortificació dels Voluntaris de la República, anomenats popularment *Sipais*. Durant el temps que fou ocupada (1873) s'habilitaren els baixos de la casa de cal Rei, als Quatre-cantons, com a lloc de culte provisional. El temple sofrí desperfectes considerables ⁶. Anys després, vers el 1885, fou destruïda la imatge gòtica de Sant Vicenç, col·locada al timpà de la porta. Així ho notificava el rector:

«Sobre el portal había, hasta hace poco, la imagen del Santo Patrón. Dejó de existir por haberla un iconoclasta que se titulaba liberal roto de un tiro, siendo destrozada y pulverizada por la canalla» ⁷.

Els 1896 s'engrandí, encara, l'església per la part nord, amb la construcció d'una capella destinada al Santíssim Sagrament. Es féu segons el projecte de l'arquitecte Josep Balet i Duran, realitzat pel mestre d'obres molletà Miquel Rosés ⁸.

El retaule de Sant Vicenç

Presidia l'església el gran retaule de l'altar major, dedicat a Sant Vicenç. Fou construït a mitjan segle XVI i era pintat sobre fusta. S'esmenta per primera vegada en la visita pastoral de l'any 1574: *«Retabulum dicti altari pulchre depictum in cuius medio est imago Sancti Vincentii»* ⁹.

5. Cf. *Ibid.*, v. 94, f. 122.

6. Cf. J. M., *Mollet*: «Nostra Veu. Butlletí del Foment de la Sardana», 38 (agost 1935) 2.

7. ADB, *Visites Pastorals*, v. 94, f. 122.

8. Cf. «La Veu del Vallès», 28 (20 juny 1897) i 183 (10 juny 1900). El terreny necessari per a construir la capella, fou donat per Pere Ventalló i Vintró segons consta a l'APM, *Documentació parroquial*, I, Registro de los bienes inmuebles y derechos reales (1926).

9. ADB, *Visites Pastorals*, v. 44, f. 84.

Hi ha diverses descripcions d'aquest retaule, la més precisa i recent la trobem a l'inventari del tresor artístic del bisbat de Barcelona, fet l'any 1926 per Manuel Trens. Diu:

*«Altar Major: retaule de sis compartiments. Fornacina central que abarca tota l'altura del retaule. Pintura gòtica del segle XVI. Dossers superiors molt escultrats. Imatges de baixa època gòtica»*¹⁰.

Pel dibuix esquemàtic que inclou l'inventari de M. Trens, sabem que aquest retaule seguia l'estructura típica dels retaules gòtics, establint una paral·lelisme entre escenes relatives a la vida i martiri de Sant Vicenç, pintades al cos del retaule, i escenes referents a la passió de Crist, pintades a la part inferior o predel·la. Als extrems, en sentit vertical, hi havia pintades figures de profetes. A més, tres compartiments, acabats amb pinacles, contenien les escultures de Sant Vicenç, Sant Esteve i Sant Llorenç, de fusta policromada.

Sabem, també, que era bellament pintat (*pulchre depictum*), que el daurat era finíssim, i que a principis d'aquest segle s'enfosquí notablement a causa d'un vernís que aplicaren a tota la superfície per tal de protegir-lo i restaurar-lo¹¹. Però desconeixem l'autor i no posseïm cap fotografia suficientment clara de les pintures, que ens permeti identificar-lo entre els diversos artistes que treballaren a Catalunya, a mitjan segle XVI, seguint encara la tradició dels retaules gòtics.

Aquest retaule, malauradament destruït l'any 1936, esdevenia una narració expressiva i essencial de la vida de Sant Vicenç, on les escenes es lligaven per a assegurar la seva comprensió. Pretenia, a més, centrar l'atenció sobre l'altar, on se celebrava el memorial de Jesucrist, representat en la predel·la. En definitiva, el retaule era una pedagogia per a incitar l'home a elevar-se vers Déu, era un vehicle més persuasiu i més durador que la paraula, segons el principi que ha inspirat l'art cristià: els ulls són les portes del cor.

Capelles i altars

Al llarg del segle es feren i referen diversos altars i s'incrementà el nombre de les imatges de Sants, segons el gust i la devoció del moment. La construcció de les capelles formant creuer amb la nau,

10. TRENS, op. cit., 122.

11. Ibid.

durant el segle XVIII, afavorí la incorporació de l'estil barroc en altars i petits retaules, com eren els dedicats a Sant Joan Baptista, Sant Isidre, la Mare de Déu de la Pietat, la Mare de Déu del Roser i al Sant Crist. Alguns d'aquests altars, però, ja existien abans de l'ampliació del segle XVIII. Altres desaparegueren en reformes posteriors, com el de Sant Sebastià, que tenia sobre l'altar cinc quadres pintats a l'oli amb passatges bíblics ¹².

La descripció més completa d'aquest altars la féu el rector Enric Tutusaus, l'any 1921, en ocasió de la visita pastoral ¹³. D'aquesta manera:

Al costat esquerre (part de l'evangeli):

- Altar de Sant Joan Baptista, anomenat també del Cor de Maria. Estil barroc. La imatge del Cor de Maria era de vestir. Hi havia, a més, les imatges de Santa Llúcia i Santa Teresa, modernes.
- Altar de Sant Isidre. Estil barroc, recompost. També hi havia les imatges de Sant Miquel, Sant Sebastià i Sant Roc.
- Altar de la Pietat. Estil barroc, molt bo. La imatge era de vestir. També les imatges de Sant Antoni Abat, Sant Antoni de Pàdua i Sant Pere, modernes.

Al costat dret (part de l'epístola):

- Capella del Santíssim Sagrament. Construïda al segle XIX. L'altar era d'estil neogòtic, de fusta tallada per l'escultor Joan Riera, de Barcelona, l'any 1900, i tenia la imatge del Sagrat Cor de Jesús, de talla policromada. El sagrari era de fusta ben tallada.
- Altar de la Puríssima. Modern, amb la imatge de les que es vestien. Hi havia, també, les imatges de Sant Josep i Santa Rita, de poc valor.
- Altar del Roser. Estil neoclàssic. Les imatges de la Mare de Déu del Roser, Sant Domènec i Santa Caterina eren de talla. En el retaule hi havien representats els misteris del rosari. A les parets del costat hi havia les imatges de Sant Lluís i Sant Josep Oriol, de poc valor.

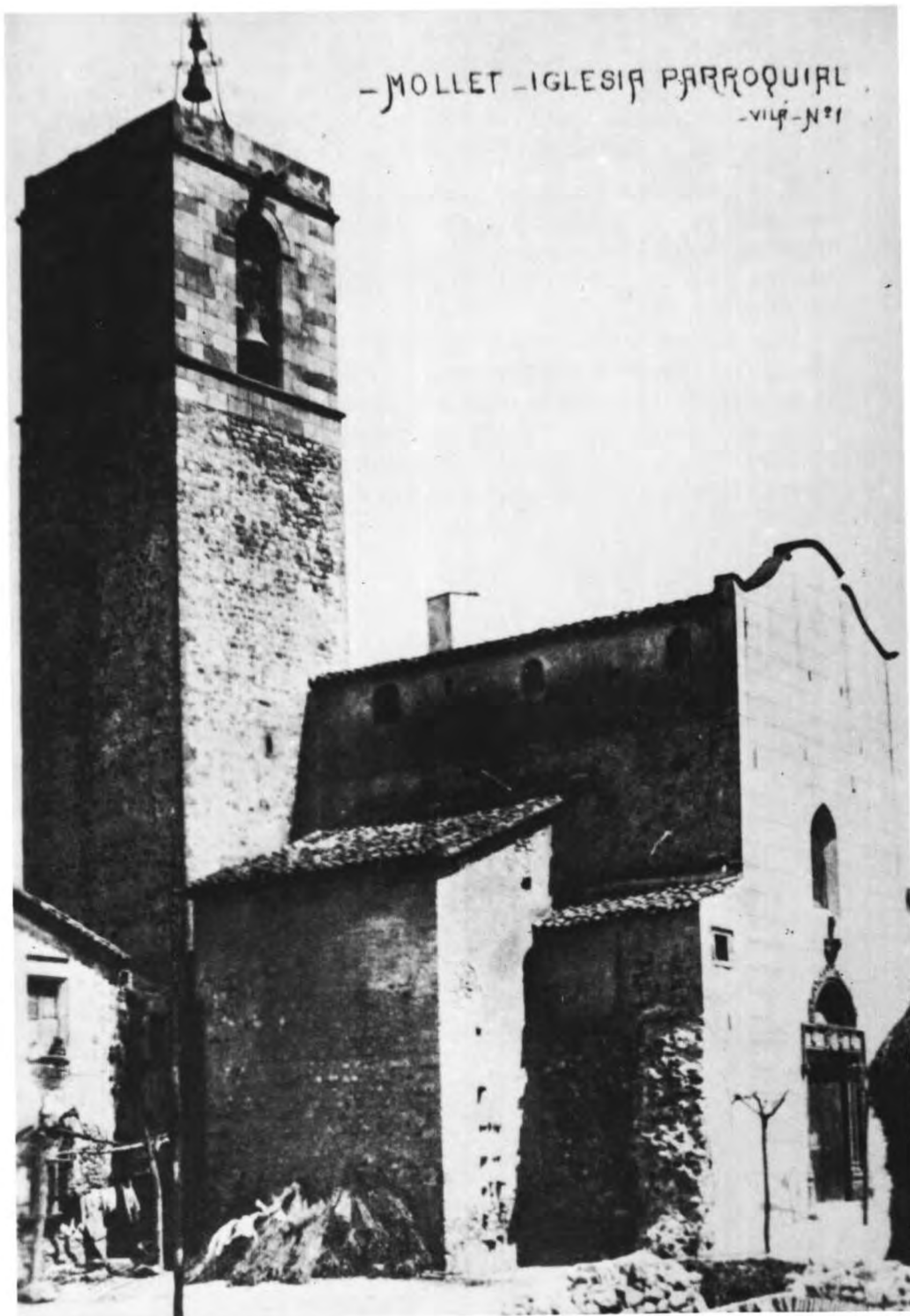
12. Cf. ADB. *Visites pastorals*, v, 94, f. 122.

13. Cf. *Ibid.*, Elenchus 1921, «Granollers».

- Altar del Sant Crist. Estil barroc, de fusta ben tallada. La imatge del Sant Crist també era de talla. Hi havia, a més, la Mare de Déu dels Dolors, de les de vestir.

Entre tots aquesta altars i retaules, els de més gran valor artístic, segons el judici de Manuel Trens, eren els de la Pietat, Sant Joan Baptista, Sant Isidre i el Roser. També era de bon gust la pica d'aigua beneita, de marbre amb l'escut de Barcelona esculpit, com hem explicat anteriorment.

Aquest temple venerable no pogué sobreviure a l'esclat revolucionari del més de juliol de 1936, conseqüència de l'«Alzamiento». Sofrí la mateixa sort que tants altres temples i edificis religiosos. En efecte, a les darreries del mes de juliol foren cremats, fora de l'església, els retaules, altars, imatges i tot el que era de fusta. Mesos després s'en-derrocà l'església i quedà només en peu el campanar amb les campanes del rellotge.

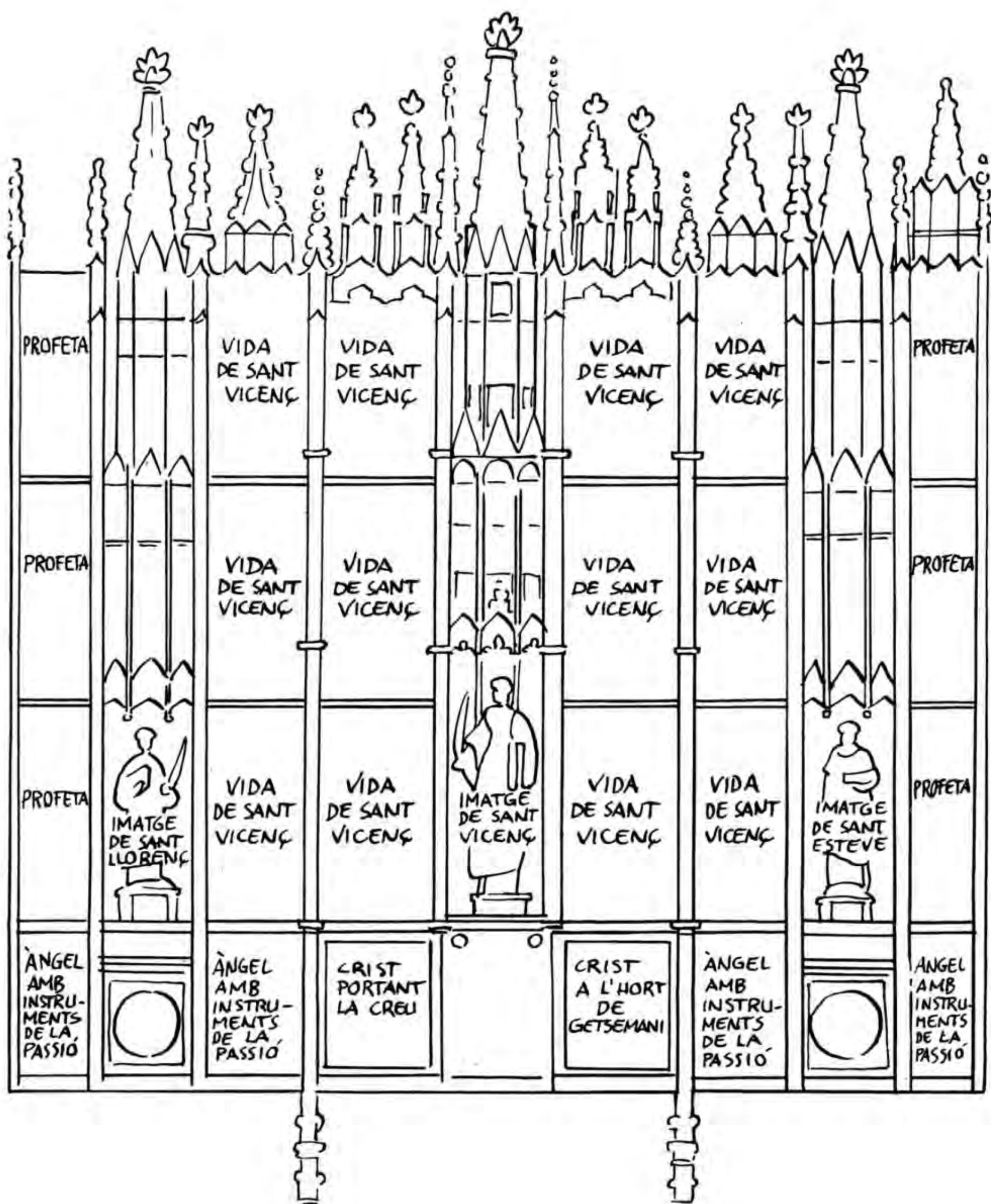

Església parroquial de Mollet, construïda a les darreries del segle XV.
El campanar no té el tercer cos que correspon a les esferes del rellotge.

Portal gòtic de l'església, amb els escuts de Mollet i Barcelona.

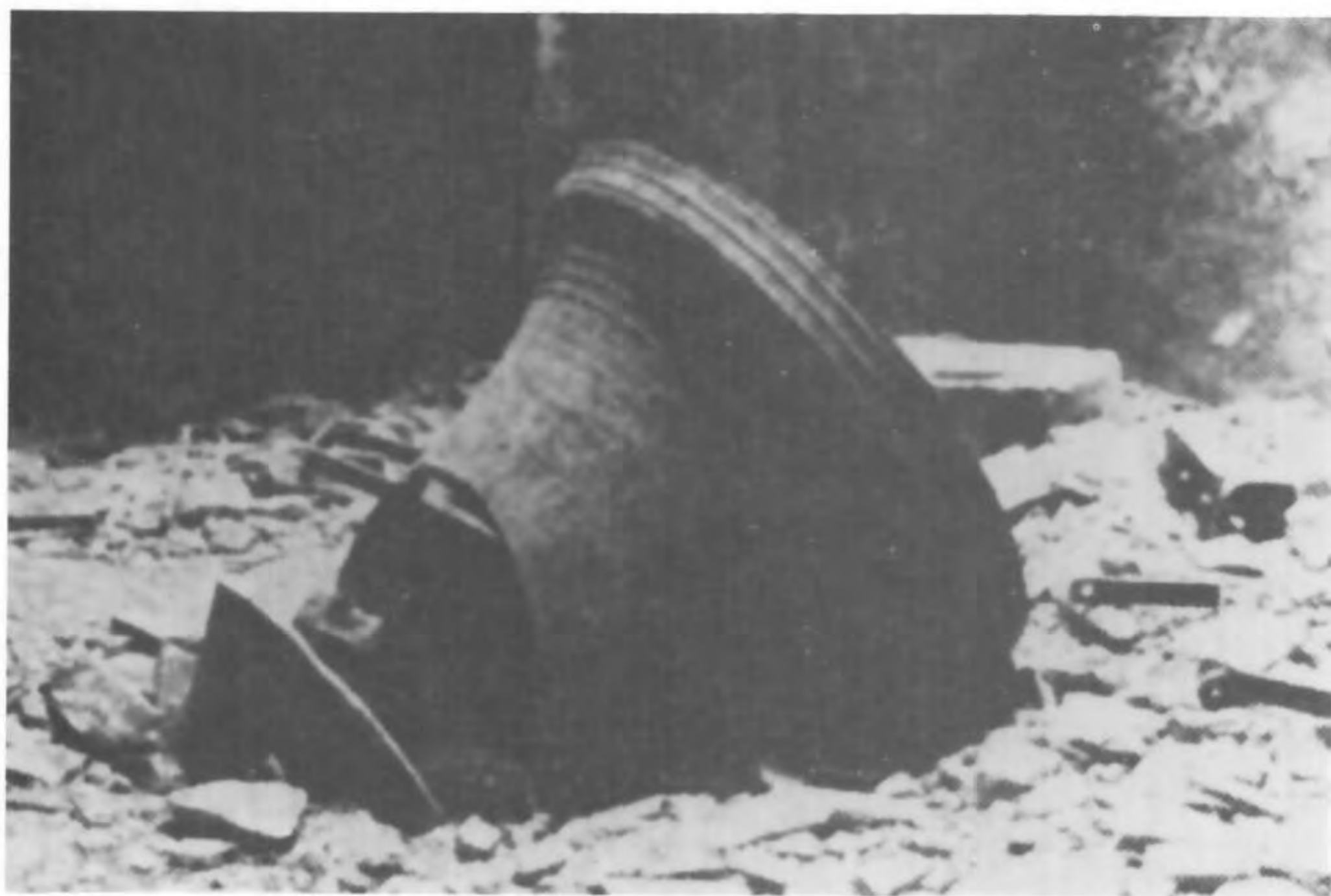
Esquema del retaule de Sant Vicenç.

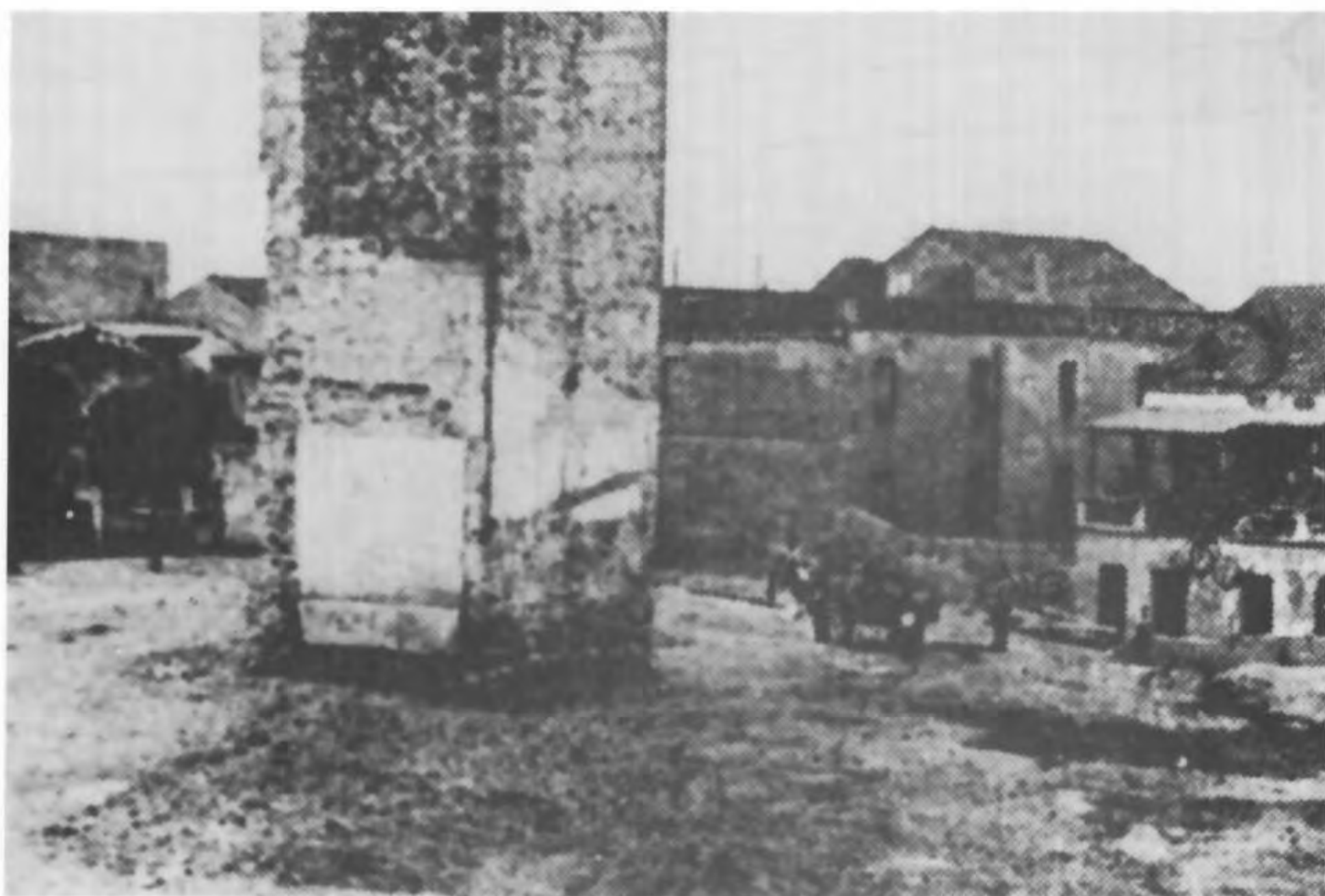

Mènsoles que s'han conservat de l'església gòtica. Representen els evangelistes
Sant Mateu i Sant Lluc.

Destrucció de l'església, l'any 1936.

L'ESGLÉSIA ACTUAL

Acabada la guerra civil (1936-1939), calgué aixecar de bell nou el temple parroquial ¹. El rector Mn. Josep Casanovas, que hagué d'abandonar la parròquia durant els tres anys de conflicte bèl·lic, descrivia, a petició de les autoritats governatives, l'estat en què trobà l'església al seu retorn, fent un prudent i exemplar silenci sobre les persones.

«En cumplimiento del oficio por Ud. mandado en lo dispuesto por el Ilre. Sr. Fiscal de la Causa General de Barcelona, tengo el honor de comunicar a Ud. 1.º: los daños causados en el Templo parroquial son de difícil valoración, pues además de la Fábrica de la Iglesia, que era del siglo XV a XVII, se destruyeron altares, retablos, imágenes, vestiduras, vasos sagrados, por un valor inapreciable...

En cuanto al último extremo, este Curato no puede precisar los nombres de las personas sospechosas de participación en tales desmanes, por ignorarlo» ².

Per tal d'emprendre, amb urgència i eficàcia, la nova edificació, es constituí una Junta per a la construcció del nou Temple parroquial, presidida per l'esmentat rector i formada per Vicenç Camps i Tintó, Bonaventura Puigcercós i Oller, Ramon Ros i Campanyà, Simeó Rabasa i Singlà, Vicenç Rosés i Rodón, Antoni Manils i Campo, Antoni Balcells, Jaume Gómez i Golcems, i Pere García i Campo, autoritzada pel Bisbe de Barcelona, el dia 1 de juliol de 1939. El dia 2 de juliol de 1939, el mateix bisbe Miguel de los Santos Díaz Gómara posava la primera pedra de la nova església. Mentrestant, s'habilità l'antic Centre Parroquial com a lloc de culte provisional.

Encarregaren el projecte de la nova església a l'arquitecte Francesc Folguera i Grassi, home d'una gran cultura i típicament noucen-

1. La informació d'aquest capítol prové de: APM, *Documentació parroquial*, I; *Activitats diverses*, I; *Obres església* I, carp. 1 a 8; *Associacions parroquials*, I-IV; *Economia* I, Llibres de comptes «construcció església» i «embelliment del Temple»; també *Full d'informació parroquial*: «Hoja Diocesana», de 1939 a 1980.

2. Comunicació al Jutge: APM, *Documentació parroquial*, I, carp. 1.

tista, autor d'obres importants, com el Casal de Sant Jordi i el desaparegut Teatre Olímpia de Barcelona, el Poble Espanyol de Montjuïc i la nova façana del Monestir de Montserrat, on hi figura esculpit en un relleu el mateix arquitecte.

La construcció durà dos anys, del 1939 al 1941, i anà a càrrec del mestre d'obres Joan Ventura i Falguera, molletà conegut popularment per En Joanet de la Fonta, que deixà constància de l'amor a la feina en la perfecció de l'obra acabada. El cost total de les obres fou de 235.133'05 ptes., i s'hi esmerçaren 2.000 jornals de paleta i 5.420 de manobre, a part dels jornals oferts gratuïtament per gent del poble i de la prestació personal del mateix rector, que hi treballà infatigablement.

El dia 14 d'abril de 1941, s'inaugurava solemnement la nova església parroquial, que beneí el bisbe Miguel de los Santos Díaz Gómara. Una església aixecada amb l'esforç, àdhuc el sacrifici, de tots els molletans. Fou, a més, un exemple de rapidesa, car es compta entre les primeres aixecades després de la guerra civil.

L'església és de tipus basilical. Té tres naus, separades per columnes: la nau central molt espaiosa (13 x 40 m.) i dues laterals (2,50 m. d'amplada). El sostre pla (12 m. d'alçada) està sostingut per uns grans arcs de mig punt, que reposen sobre columnes octogonals de maó molt esbeltes. Forneixen una il·luminació molt apropiada les lluernes de la part alta de la nau i els finestrals.

El presbiteri és quadrat amb volta de llunetes, il·luminat per dues grans lluernes. S'obre a la nau amb un arc triomfal. Completen el temple, la Capella del Santíssim, quatre capelles laterals i un petit claustre que dóna accés a la rectoria.

El mateix arquitecte Folguera explicà el criteri i el sentit d'aquesta obra, arran de la seva inauguració, amb aquests termes:

«Como señal de los tiempos que atravesamos el nuevo edificio viste su estructura con la tosca desnudez del ladrillo en renunciamiento a la fácil ornamentación de molde en la que tantas frases arquitectónicas se han vertido tergiversando su significación. En su día las formas del templo ostentarán el ropaje de pinturas con el alto simbolismo de que son ejemplo las viejas catedrales, con sus magníficos vitrales, narrándonos los misterios de la redención y las vidas de los santos.

Formas simples, elementos estructurales escuetos, visión moderna de la síntesis arquitectónica, y al propio tiempo apego a nuestra tradición, a las formas esenciales vividas en las que la historia vació su contenido de lo más esencialmente nacional.

Así las esbeltas columnas ochavadas de la nave nos recuerdan los elegantes sustentáculos del maravilloso templo barcelonés de Santa María del Mar; los arcos de línea audaz nos trasladan a las ágiles arcadas de las Atarazanas, y las bóvedas de cañón entre las enjutas de los arcos reduciendo el artesonado nos traen a la memoria el «Tinell Major» del palacio real de Santa Clara de Barcelona.

Todo ello envuelto en la armonía de las formas circulares, características de nuestro arte religioso y ordenado por un criterio de estricta sujeción a las necesidades litúrgicas, da a la sola estructura del templo su carácter netamente religioso.

Tales son las ideas que en lo artístico han presidido la concepción de este templo que hoy muestran los molletenses con el noble orgullo de los esfuerzos realizados y como expresión de sus sentimientos religiosos»³.

El presbiteri

Presideix l'altar major, de marbre, col·locat sota un baldaquí de traça clàssica, projectat pel mateix arquitecte Francesc Folguera. Al fons, sobre repisa, hi ha la imatge del màrtir Sant Vicenç, titular de l'església i patró de la vila, obra de l'escultor Francesc Juventeny, de Sardanyola.

La decoració de tot el presbiteri, amb les pintures, els vitralls i l'arc triomfal, s'encarregà a l'artista Jaume Busquets i Mollera, personalitat marcadament noucentista, que fou director de l'Escola Masana de Barcelona. Aquesta decoració, feta en diverses etapes, s'inaugurà el dia 6 d'agost de 1967, data en què es consagrà l'altar major:

«A Mollet del Vallès, el dia 6 d'agost de 1967, festa de la Transfiguració del Senyor, en ocasió de la commemoració de les noces d'argent de l'actual Temple parroquial de Sant Vicenç, s'ha consagrat l'Altar Major i els altars dedicats al Sagrat Cor i a l'Immaculada Concepció, sepultant honrosament les relíquies de Sant Vicenç, diaca, màrtir i patró de la parròquia, i dels sants màrtirs Titus i Grates. S'ha beneït l'arc presbiterial i la capella baptismal. Ha celebrat, per delegació episcopal, l'Ilm. i Rvdm. Dr. Gabriel Solà, Vicari General de l'Arquebisbat i Canonge de la

3. Días de Fe y Patria, Mollet 1941, p. 16.

Seu de Barcelona. Amb la clerecia parroquial, Rvds. Mns. Josep Carbonell i Ramon, Rector, Mn. Enric Poch i Guasch i Mn. Josep Estevadeordal i Vall-llobera»⁴.

Les pintures de la volta, pintades al fresc per Jaume Busquets, representen Maria amb el Crist jacent, voltats dels personatges que tingueren un relleu en el calvari: l'apòstol Sant Joan, les dues Maries, el Centurió, Josep d'Arimatea i Nicodem. Són una evocació del Vot de Poble que Mollet féu, ja fa segles, a la Mare de Déu de la Pietat.

Els dos grans vitralls, obra del mateix Busquets, representen l'expulsió d'Adam i Eva del Paradís i l'Ascensió de Jesús. Aquests vitralls proporcionen una equilibrada il·luminació al presbiteri, a més de ser una suggestiva figuració de la *caiguda* i *elevació* de la humanitat, sota els lemes: «*per peccatum mors*» (pel pecat vingué la mort) i «*captivam duxit captivitatem*» (s'endugué captiva la captivitat).

L'arc triomfal és decorat amb mosaic, pel taller Egara de Terrassa, segons projecte de Jaume Busquets. Hom hi veu representat el cicle de l'any litúrgic, des de l'Advent fins a la Pentecosta i acaba amb una al·legoria del Concili Vaticà II i amb les figures dels Papes Pius XII, Joan XXIII i Pau VI. Sota l'arc hi ha l'escut de Mollet i el de Catalunya.

A cada costat de l'arc hi ha les imatges de Maria Immaculada i del Sagrat Cor de Jesús, de talla policromada, obres de l'escultor Manuel Martí i Cabré, fetes l'any 1943 per encàrrec de l'associació de Filles de Maria, la primera, i d'una família molletana, la segona.

Al llarg de la nau hi ha els vitralls que representen els apòstols, realitzats per l'artista Pere Cànovas, dels tallers Oriach de Barcelona, seguint l'estil iniciat per Jaume Busquets. També, altres vitralls amb figures de diversos sants, dels mateixos tallers Oriach.

Prop del presbiteri, al costat de la porta del claustre, hi ha el Sant Crist, talla molt bonica de l'escultor Juventeny, amb pintures de fons de Jaume Busquets. Tot fet per encàrrec de l'associació de Portants del Sant Crist de Mollet.

Capella del Santíssim

La capella destinada a la reserva del sagrament de l'Eucaristia i també per a les confessions fou ornamentada l'any 1944:

4. Acta de la Consagració de l'Altar Major: APM, *Documentació parroquial*, I, carp. 2.

*«En el día 22 de enero del año del Señor 1944, festividad de San Vicente español, Patrono y Titular de esta Iglesia de Mollet, se inauguró la Capilla del Santísimo Sacramento, cuya ornamentación fue costeada por Dña. Josefa Casacuberta Viñals, en recuerdo de su hermano Salvador. Asistió i predicó en esta fiesta, el Excmo. y Rdmo. Dr. D. Gregorio Modrego Casás, Obispo de Barcelona»*⁵.

Conté les pintures murals que representen el sacrifici redemptor de Crist en la Creu, obra del ja esmentat Busquets (1944), i la institució de l'Eucaristia o Santa Cena, pintada el 1963 per Francesc Vidal Gomà, professor de l'Escola Massana de Barcelona.

L'any 1979 es féu una reforma de tot el presbiteri d'aquesta capella, per tal d'adaptar-la millor a les exigències de la litúrgia, bo i respectant l'estil i l'estructura. S'inaugurà el dia 7 de novembre de 1979, amb la benedicció del sagrari i de l'altar, format per un sol bloc de pedra buixardada.

Capella de la Sagrada Família

L'associació parroquial de la Visita Domiciliària de la Sagrada Família encarregà, l'any 1954, a les Escoles professionals Salesianes de Barcelona, la construcció de l'altar i les imatges de la Sagrada Família, de talla policromada. Fou costejat per subscripció popular entre les famílies de Mollet. S'inaugurà el dia 9 de gener de 1955, festivitat de la Sagrada Família.

En aquesta capella hi ha, també, les imatges de Sant Antoni de Pàdua, ofrena dels treballadors del ram de la construcció, i les de Sant Isidre (1942) i Sant Antoni Abat (1943), de l'escultor Manuel Martí Cabré, ofrena de la Germandat de Pagesos de Mollet.

Capella de Sant Francesc

Sobre un retaule modern, de traça gòtica, dissenyat per l'arquitecte Francesc Folguera, hi ha la imatge de Sant Francesc d'Assís, de talla, realitzada als tallers de Josep Campanyà, de Barcelona.

El retaule conté quatre escenes de la vida del sant, pintades per Montserrat Bacià, religiosa de la Companyia de Maria que residí a Mollet. Les dues escenes de la part superior representen el miracle de la Porciúncula i la impressió dels estigmes de la passió de Crist al

5. APM, *Activitats diverses*, I, 1944.

mont Verna; les escenes inferiors representen la predicació de Francesc als ocells i la conversió del llop de Gubbio.

La capella fou inaugurada el dia 29 de febrer de 1948, amb l'assistència del bisbe caputxí Maties Solà i Farell, que beneí l'altar i la imatge, ofrena de l'associació de Terciaris Franciscans de Mollet.

Capella de la Mare de Déu dels Àngels

Presideix aquesta capella una bella imatge de la Mare de Déu dels Àngels, d'alabastre, que és obra de l'escultor Francesc Juventeny. Fou costejada per subscripció popular entre els treballadors de la seda de Mollet, que la tenen per patrona.

S'inaugurà i beneí el dia 2 d'agost de 1954, amb motiu de l'any Marià. Per aquesta ocasió es composaren els *Goigs*, dels quals foren autors els molletans Mercè Fabregat, Josep Maria Parera i Joan Tugas, amb música del mestre Antoni Suñé. Els reproduïm a continuació:

Flor dels Angels, Reina pia
del jardí del firmament:
els seders en Vós confien
protegiu-los dolçament.

D'esperits sou coronada
en la Glòria celestial,
a Mollet sou venerada
per un poble industrial
que per tot en Vós confia
en que el preserveu del mal.

Del soroll que el treball dóna
feu Senyora una oració,
que ajuntada a les nostres,
amb les ales de l'amor,
arribi a les plantes de l'amor,
arribi a les plantes vostres
i humil entri en vostre cor.

De llençadores i rodes
gardeu-nos en tot moment;
del treball siau Senyora
la salvaguarda amatent,
que d'agraïment nosaltes
en fem oració fervent.

Si el treball ens causa angoixa
a Vós, amb goig l'oferim;
que valguin Mareta nostra
els cansaments i neguits
i per Vós un altre dia
poguem ésser beneïts.

Verge i Mare de puresa
mentre us fem est cant d'honor,
feu que la vostra tendresa
sigui llaç de germanor
perquè sempre entre nosaltres
regni, pau, treball i amor.

Posteriorment es decorà la capella amb pintures de Jaume Gost i Fabregat, que representaven àngels, clergues i treballadores de la seda. Aquest mural fou molt discutit, fins que l'arquebisbe Gregorio Modrego, en la Visita Pastoral que efectuà a la parròquia, el 16 de juny de 1961, ordenà que es fes desaparèixer. El decret diu així:

*«Con sumo agrado hemos visto la gran labor de restauración y embellecimiento que se ha efectuado en la Iglesia parroquial y agradecemos a cuantos han colaborado en ella, la ayuda prestada, confiando que han de seguir colaborando hasta terminar completamente la obra iniciada con tanto acierto. Disponemos, sin embargo, que se estudie un nuevo proyecto de decoración del altar de Nuestra Señora de los Angeles, en sustitución del actual, y se someta a Nuestra aprobación para ser llevado a la práctica oportunamente...»*⁶.

Les pintures foren eliminades i substituïdes per una senzilla sanefa d'estuc.

El Baptisteri

La primera capella que hom troba en entrar a l'església és dedicada a lloc de Baptisme. Fou decorada l'any 1966 per l'eminent artista molletà Joan Abelló i Prat, amb pintures que representen escenes baptismals. Al centre hi ha símbols del Baptisme: la cèrvola a la font d'aigua, el ciri pasqual, la barca de l'Església. A la dreta: Jesús batejat per Joan al riu Jordà. A l'esquerra Jesús, després de la ressurrecció, envia els apòstols a tot el món amb la missió de batejar. A la volta hi ha la mà de Déu beneint, clàssica de la iconografia cristiana, amb dos àngels que evoquen el món celeste. Les figures expressives i el viu cromatisme d'aquestes pintures aconseguixen un clima religiós i modern, una síntesi apropiada i bella.

La celebració comunitària del Baptisme gairebé ha fet perdre l'ús d'aquest baptisteri. Però, resta sempre com un signe i un record del sagrament del Baptisme.

6. APM, *Llibre de Santa Visita Pastoral*, f. 8.

SANTA MARIA «REINA DE MOLLET»

Al carrer de Sant Oleguer, a recer de l'església parroquial, hi ha la imatge de la Mare de Déu, molt freqüent per la devoció popular, que commemora la Missió que és feu a Mollet l'any 1962. Fou esculpida per l'escultor Sebastià Badia i Cerdà, segons un avantprojecte de Joan Ventura i Maynou ⁷:

«Sia de tothom conegut, que en la diada del Crist Rei, de l'any del Senyor 1962, regint la Diòcesi de Barcelona l'Excm. i Rvdm. Sr. Dr. Gregori Modrego i Casaus, Arquebisbe-Bisbe, essent rector de Sant Vicenç de Mollet Mn. Josep Carbonell, pvre. i membres de la Clerecia parroquial els Rvds. Mn. Josep Esteve-deordal i Mn. Enric Poch, pvres., es beneí i s'inaugurà el monument a Maria Santíssima, sota l'advocació de Reina de Mollet, com a record de la Santa Missió que predicaren a la parròquia molletana, del 17 al 28 d'octubre, els Rvds. Mn. Marçal Martínez, Mn. Jaume Armengol, Mn. Xavier Claramunt, i Mn. Josep Llorenç. Mollet del Vallès, 28 d'octubre de 1962, any del Concili Ecumènic Vaticà II» ⁸.

7. Cf. APM, *Obres església*, I, carp. 8. L'escultor Badia és autor del retaule de Sant Esteve, de l'església parroquial de Granollers del Vallès.

8. APM, *Activitats diverses*, I, 1962.

LA CREU DE TERME

A l'entrada de la Vila, vora la carretera de Barcelona, s'erigeix la Creu de Terme. Fou inaugurada el dia 21 de novembre de 1954, amb motiu de la Missió que es predicà aquell any, tal com consta en el recordatori de l'acte de benedicció de la Creu:

*«Record de la Santa Missió celebrada a Mollet del Vallès, els dies 10 al 21 de novembre de l'Any Marià de 1954, essent-ne els seus predicadors els Rvds. Francesc d'Assis Camps, Josep Ricart, Ramon Muntanyola i Pere Batlle. Que va coincidir amb la vinguda de la Verge de Fàtima. I va deixar-se com a record la Creu de Terme, col·locada a la carretera de Barcelona»*⁹.

9. *Ibid.*, 1954.

NOTÍCIA DE SANT VICENÇ,
PATRÓ DE MOLLET

Sant Vicenç fou un dels màrtirs més venerats de la nostra península i el seu culte s'estengué, des dels temps més antics, per tota l'església, tant a occident com a orient.

La dramàtica narració del seu martiri que ha pervingut fins a nosaltres ¹, el presenta com a diaca del bisbe de Saragossa, Valeri, i dedicat al servei de la caritat i de la predicació evangèlica. Durant la persecució de Dioclecià, l'any 304, fou empresonat a causa de la seva fe i portat a València per ser-hi jutjat pel nom de cristià. Per ordre del procònsol Dacià, fou sotmès a terribles suplicis fins a la mort. Vicenç, que significa vencedor, conquerí victoriós la glòria del martiri, fort en la fe en Jesucrist.

La seva popularitat i la seva glòria foren testificades, ja al segle V, pel poeta Prudenci que li dedicà un himne bellíssim en el seu *Peristefanon* ². També Sant Agustí composà diversos sermons sobre aquest il·lustre màrtir.

El culte a Sant Vicenç no decaigué durant els segles VI i VII, com ho demostren diversos martirologis, que ja situaven la data commemorativa el dia 22 de gener. Li foren dedicades nombroses esglésies i monestirs arreu de la cristiandat, entre les que sobresortiren la basílica extramurs de la ciutat de València, arrasada durant la dominació musulmana, i la catedral visigòtica de Saragossa, on es custodiava la túnica del Sant com a relíquia.

Dispersades o desaparegudes les relíquies a l'època del domini sarraí, consta que l'any 1104 el bisbe de València posseïa un reliquiari que contenia el braç esquerre de Sant Vicenç, el qual s'endugué en el pelegrinatge que féu a Terra Santa. Sobrevinguda la seva mort a Bari, la relíquia quedà a Itàlia i no fou restituïda a València fins l'any 1970, on ha quedat exposada a la veneració dels fidels a la catedral valentina.

1. Cf. D. RUIZ BUENO, *Actas de los Mártires*, Madrid 1951, 995-1023; A. FÀBREGA GRAU, *Pasionario hispánico*, Madrid-Barcelona, 1935, 92-107; T. MORAL, *Vicenzo diacono di Saragozza: Bibliotheca Sanctorum*, XII (Roma 1969) 1149-1155.

2. Cf. A. PRUDENCI, *Llibre de les Corones*, Barcelona 1984, I. 83-103.

L'església parroquial de Mollet posseïa una relíquia de Sant Vicenç, des de temps immemorial, que fou destruïda en l'esclat revolucionari de l'any 1936. El rector Mn. Josep Carbonell féu moltes gestions per tal d'obtenir una altra relíquia d'aquest màrtir, fins que aconseguí l'autorització del bisbe de Barcelona per a extreure un fragment de la que posseeix l'església de Sant Vicenç de Sarrià. Així des de l'any 1965, Mollet torna a tenir l'insigne relíquia del seu patró, canònicament autenticada ³.

Els *Goigs de Sant Vicenç, patró de la Vila de Mollet* foren escrits pel poeta Manuel Bertran i Oriola, amb música del molletà Antoni Suñé i Font. Foren cantats per primera vegada l'any 1946, en ocasió de la festivitat de Sant Vicenç.

3. Cf. *Full d'informació parroquial*: «Hoja Diocesana» (24 gener 1965)

GOIGS DE SANT VICENÇ, DIACA I MÀRTIR

PATRO DE LA VILA DE MOLLET

Puix que ens diu com el Crist venç,
com regna i per sempre impera,
alcem el nom de Vicenç
amb tremolors de bandera.

Tots els turments heu gustat :
ferro, foc, llits de suplici
i un de plomes preparat
per desviar el sacrifici !
¿Us judicaven propens
a deixar la fe primera ?
Victoriós sant Vicenç,
diaca amb sang de prevere.

Veiem insepult el cos,
i el corb que ens priva el carnatge,
i el mar lliurant-lo commós
a la falda de la platja.
No ens deixeu mai indefens
l'amor que en vós s'arrecera.
Victoriós sant Vicenç,
diaca amb sang de prevere.

O, cadenes ! O, camí
de Saragossa a València
que Dacià us fa seguir
gairebé en l'adolescència !
Poc sospita el goig intens
de la vostra primavera.
Victoriós sant Vicenç,
diaca amb sang de prevere.

¿Res no els diu el pedruscall
que trasmutàreu en roses,
i l'olor i el devessall
de llum amb les portes closes ?
Amb els ulls i el cor serens
veuriem la flama vera.
Victoriós sant Vicenç,
diaca amb sang de prevere.

Glòria a Déu Nostre Senyor
i a la humil Verge Maria,
que escollien el patró
de la nostra rosalia.
Mollet, com en son començ,
us estima i us venera.
Victoriós sant Vicenç,
diaca amb sang de prevere.

Què puny als perseguidors
la vostra dolça paraula,
com un vent impetuós
que enderroca déus i faula ?
Vós deu en silenci, tens,
el vostre cos a la ferra.
Victoriós sant Vicenç,
diaca amb sang de prevere.

Angels venien cantant
quan la presó resplendia.
¿I no els anava davant
la Reina de tots, Maria,
per endur-se-us fet encens ?
Nosaltres creiem que hi era.
Victoriós sant Vicenç,
diaca amb sang de prevere.

Puix que ens diu com el Crist venç,
com regna i per sempre impera,
alcem el nom de Vicenç
amb tremolors de bandera.

V/. Justus us palma florebit

R/. Sicut cedrus Libani multiplicabitur

OREMUS: *Praesta quaesumus, omnipotens Deus: ut, qui beati Vincentii Martiris tui natalitia cōlimus, intercessionē ejus in tui nominis amore roboremur. Per Christum Dominum nostrum. Amén.*

Magestuós

Lletra de Manuel Bertran i Oriola

Música d'Antoni Suñé i Font

Mestre de Capella de la Parròquia de Sant Vicenç de Mollet

RECTOROLOGI DE MOLLET

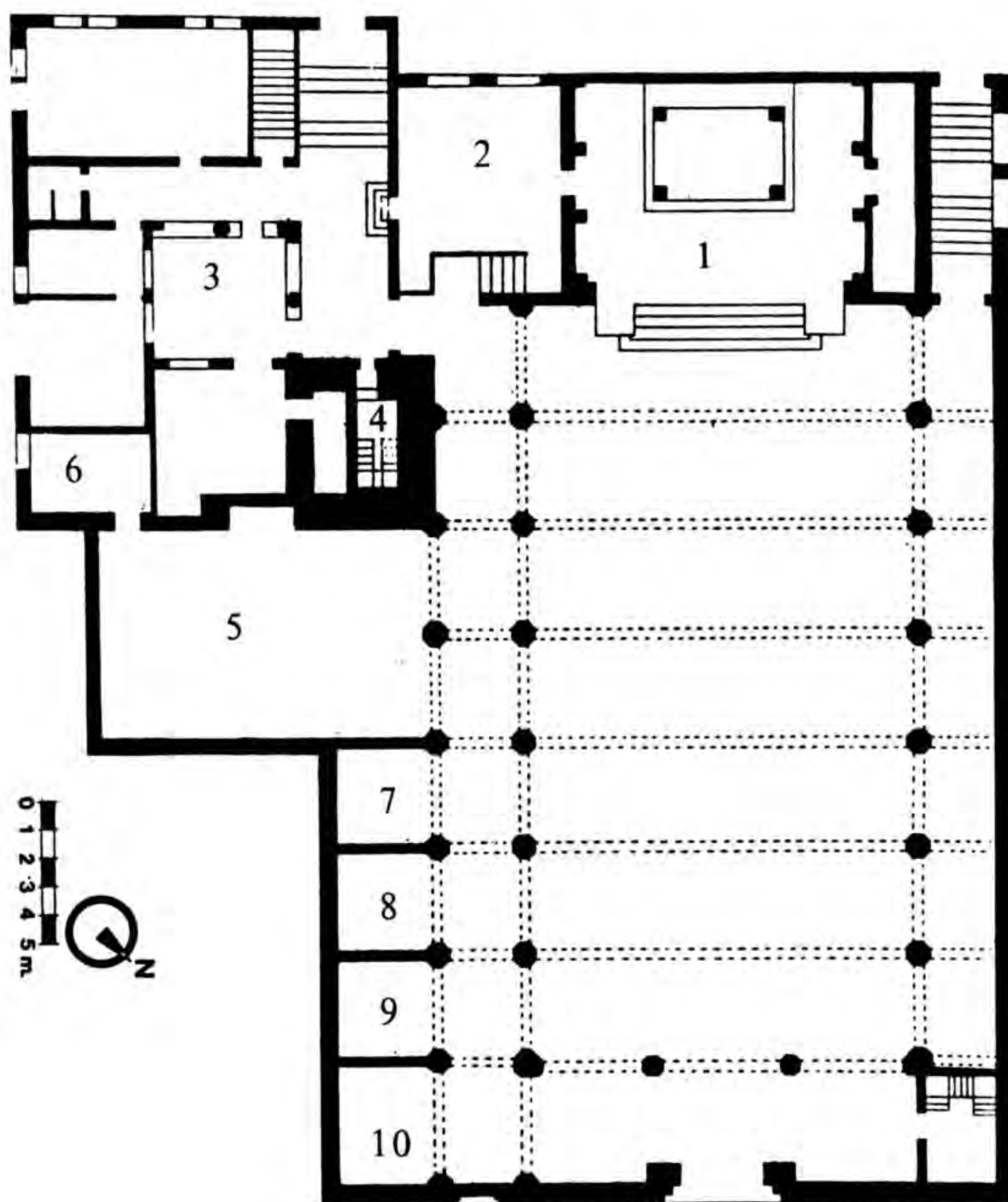
La relació dels Rectors que, al llarg del temps, serviren l'Església parroquial de Sant Vicenç de Mollet era fins ara inèdita ¹. Malgrat l'esforç de recerca, ha quedat un buit pel que fa al període anterior al segle XIII. No obstant aquesta dificultat, que sembla ara insuperable, resta ferm l'interès que té aquest elenc de Rectors amb l'indicació dels anys de nomenament i de sortida. Cal advertir, però, que alguns no residiren mai a la parròquia i tingueren sempre un regent o vicari en el seu lloc. Són casos anteriors al segle XVIII. En altres casos posteriors en què el rector mantingué la propietat d'aquesta rectoria després del seu trasllat a una altra parròquia, donem l'any en què de fet fou traslladat. Com per exemple Mn. Esteve Oleart (1924-1934), que continuà essent Rector titular de Mollet fins al 1959, any de la seva mort.

Bernat de Rifà	(1209 - ?)
Berenguer de Correrres	(1271 - 1284)
Ponç de Bassuyl	(1284 - 1308)
Ponç de Macerata	(1308 - 1312)
Ponç de Bofill	(1312 - 1320)
Antoni de Corbera	(1320 - 1320)
Jaume Agustí	(1320 - 1347)
Arnau Cató	(1347 - 1361)
Guillem de Vilar	(1361 - 1364)
Antoni Bellsolana	(1364 - 1366)
Pere Solà	(1366 - 1367)
Berenguer Riera	(1367 - 1375)
Pere Martí	(1375 - 1396)

1. Les fonts consultades per confeir aquest rectorologi són: ADB, *Ius patronatum*, I, f. 279; *Speculum titulorum ecclesiasticorum*, V, f. 381-383; *Col·lacions*, anys 1302-1657; *Registra Gratiarum*, anys 1362-1829; *Annualis Ordo* (Gallofes) 1902-1968. AMHB, *Notes històriques del Bisbat de Barcelona*, (manuscrit de Mn. Josep Mas), XV, f. 38. APM, *Nomenaments*, 1.

Guillem Mitjà	(1396 - 1397)
Pere Bleda	(1397 - 1412)
Pere Soler	(1412 - 1433)
Pere Vernet	(1433 - ?)
Bartomeu Teixidor	(? - 1443)
Joan Dalmau	(1443 - 1445)
Ramon Romaguera	(1445 - 1484)
Gabriel Romaguera	(1484 - 1507)
Berenguer Fiella	(1507 - 1507)
Jeroni Guardiola	(1507 - 1517)
Joan Solsona	(1517 - 1519)
Joan Mai, abat	(1519 - 1532)
Honorat Prualler	(1532 - 1534)
Climent Mai	(1534 - ?)
Dalmases	(1562 - ?)
Cristòfor Borrell	(1564 - 1573)
Jaume Algarzi	(1574 - 1581-)
Joan Camars	(1587 - 1589)
Bernat Cassa	(1589 - 1594)
Pere Forcada	(1594 - ?)
Antoni Ponç	(- 1600 -)
Joan-Bernat Mates	(- 1604, 1629 -)
Marius Vilaseca	(1633 - ?)
Martí de Lané	(? - 1667)
Josep Minoves	(1667 - 1710)
Ramon Roger	(1710 - 1720)
Josep Carreras	(1720 - 1724)
Rafael Albià	(1724 - 1752)
Gaspar Singla	(1752 - 1760)
Francesc Fara	(1761 - 1765)
Tomàs Codina	(1765 - 1783)
Bonaventura Dalmases	(1783 - 1792)
Esteve Carcasona	(1792 - 1801)
Josep Sanpere	(1801 - 1814)
Jeroni Peix	(1814 - 1859)
Pere Borell	(1859 - 1865)
Eduard Vilarrasa	(1865 - 1869)
Modest Rissech	(1869 - 1877)
Vicenç Triadó	(1877 - 1882)
Josep Alsina	(1882 - 1887)
Damià Gumbert i Gili	(1887 - 1893)
Jaume Casanovas i Serra	(1893 - 1896)

Jaume Fabregat i Ramon	(1896 - 1920)
Enric Tutusaus i Ventura	(1920 - 1922)
Alejandro Pech i Ferrer	(1922 - 1923)
Esteve Oleart i Grané	(1924 - 1934)
Josep Casanovas i Casanovas	(1934 - 1948)
Jaume Estrada i Prat	(1948 - 1949)
Josep Català i Riera	(1949 - 1957)
Josep Carbonell i Ramon	(1957 - 1972)
Pere Vivó i Gili	(1972 - 1978)
Joan Galtés i Pujol	(1978 -)

- 1 Altar Major de Sant Vicenç
- 2 Sagristia major
- 3 Rectoria i Claustre
- 4 Campanar
- 5 Capella del Santíssim Sagrament

- 6 Sagristia petita
- 7 Capella Sagrada Família
- 8 Capella St. Francesc d'Assis
- 9 Capella Mare de Déu dels Àngels
- 10 Baptisteri

Interior de l'església actual, construïda del 1939 al 1941, segons el projecte de l'arquitecte Francesc Folguera.

66 Imatge de Sant Vicenç que presideix l'església, de l'escultor Francesc Juventeny.

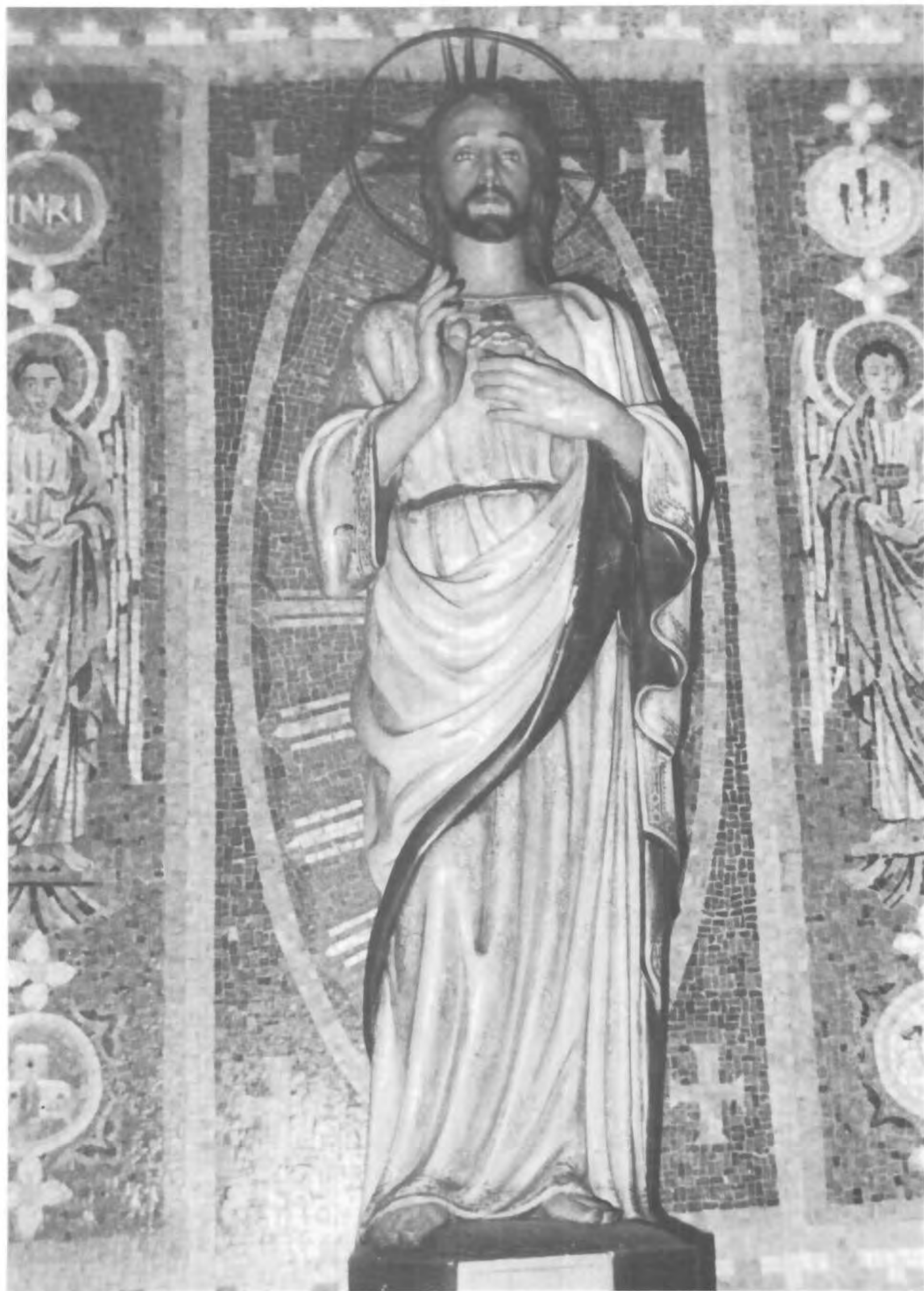
Decoració de la volta del presbiteri amb les pintures de Jaume Busquets.

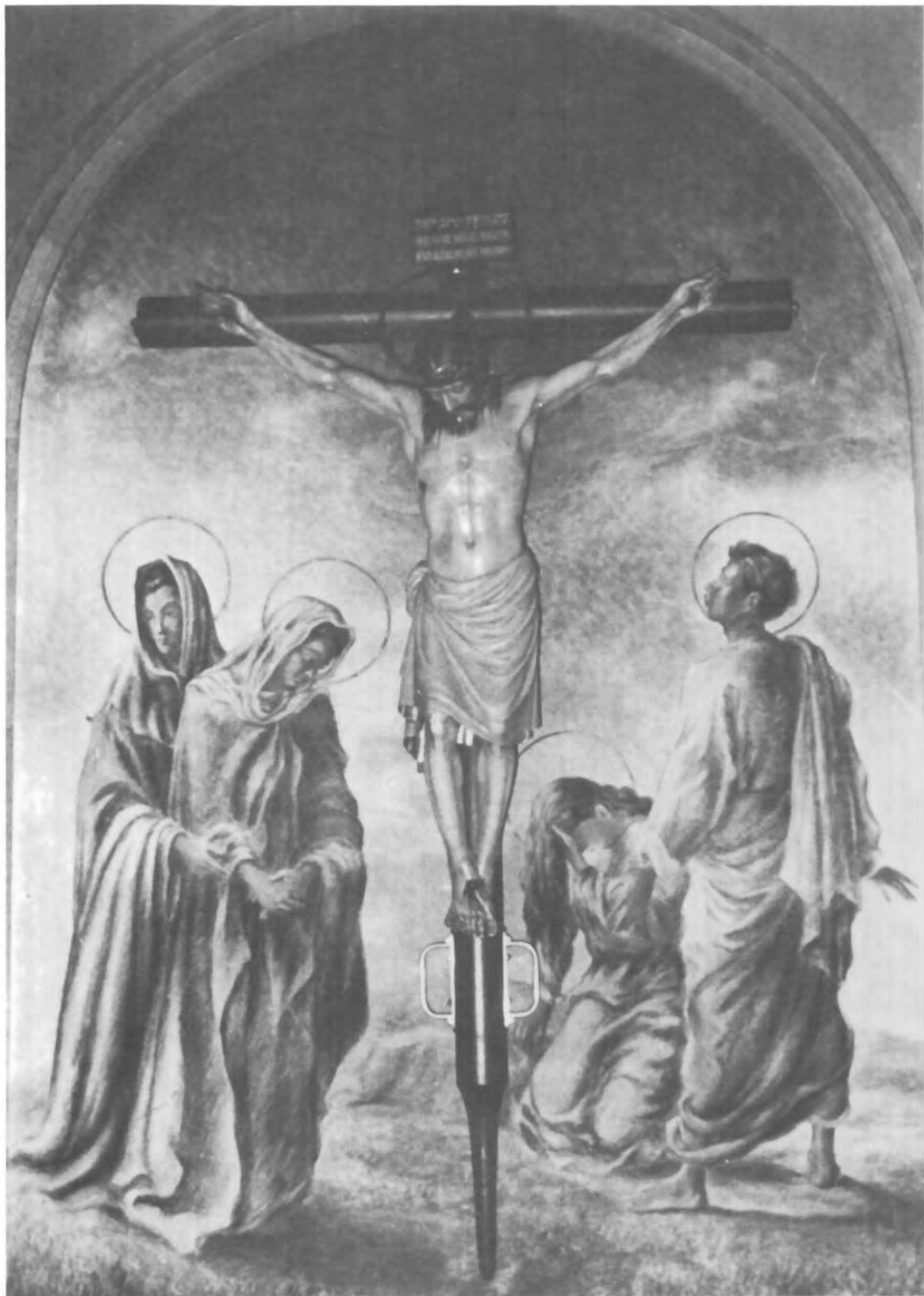

Personatges de la passió al voltant de la Pietat.

Imatge del Sagrat Cor de Jesús, de l'escultor Manuel Martí i Cabré.

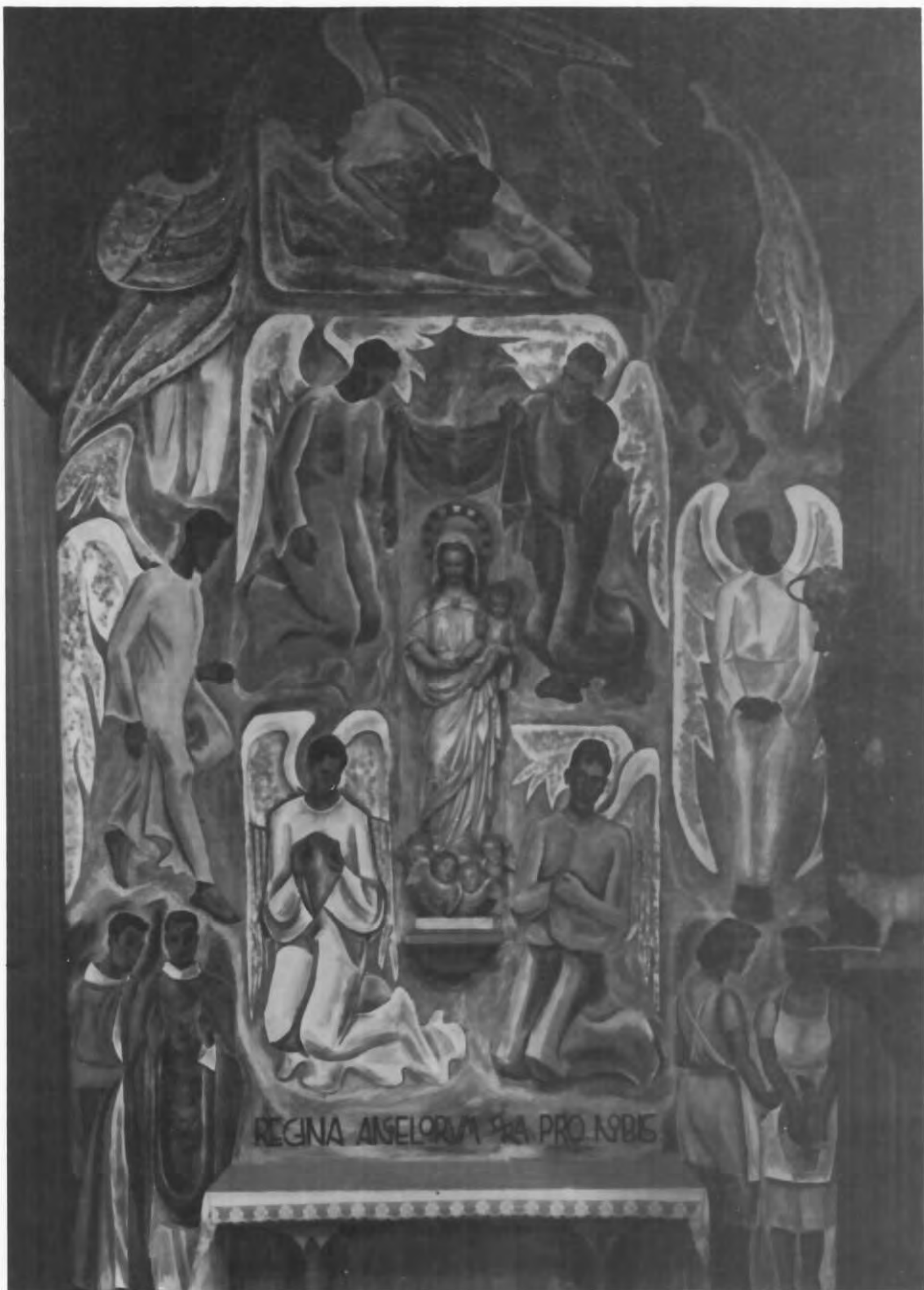

Capella del Santíssim, amb pintures de Jaume Busquets i de Francesc Vidal Gomà.

Capella de Sant Francesc d'Assís.

Capella de la Mare de Déu dels Àngels, amb les pintures de Jaume Gost i Fabregat, abans que fossin eliminades el 1961.

Imatge de la Mare de Déu dels àngels, de l'escultor Francesc Juventeny.

Baptisteri decorat amb pintures de Joan Abelló, amb escenes i símbols del baptisme.

Baptisteri: el baptisme de Jesús.

Monument de Santa Maria «Reina de Mollet», erigit el 1962.

Creu de Terme, col·locada el 1954.

SUMARI

Pròleg	1
Sigles utilitzades	5
El campanar	7
Els orígens: l'església romànica	17
L'església gòtica	25
L'església actual	41
Santa Maria «Reina de Mollet»	50
La Creu de Terme	51
Notícia de Sant Viceç, patró de Mollet	53
Rectorologi de Mollet	59